

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ»**

ЗАВТЕРДЖЕНО
Педагогічною Радою коледжу
30 серпня 2023 року протокол №1

Введено в дію наказом директора
№ 40-з від 31.08.2023р

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ
ВІДОКРЕМЛЕНОГО СТРУКТУРНОГО ПІДРОЗДІЛУ
«ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ»**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Система управління охороною праці (далі СУОП), яка регламентована нормативними документами та організаційно оформлена, - це планомірна діяльність зі здійснення необхідних організаційних, технічних, санітарно-гігієнічних та лікувально-профілактичних заходів, спрямованих на дотримання вимог охорони праці в коледжі.

1.2. Метою впровадження СУОП є підвищення ефективності роботи з забезпечення безпеки, зниження травматизму, що базується на вирішенні комплексу завдань зі створення безпечних та здорових умов праці, підняття активності працівників із дотримання вимог техніки безпеки, протипожежного режиму.

1.3. Процес управління ОП - це сукупність дій директора коледжу та інженера з охорони праці щодо узгодження спільної діяльності працівників для досягнення безпечних умов праці.

1.4. Об'єктом управління СУОП є умови праці та процеси їх формування на робочих місцях.

1.5. Управління охороною праці в коледжі здійснюється директором коледжу.

1.6. СУОП розроблена з урахуванням «Рекомендацій щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці», затверджених наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 22.02.2008 року №35. (повне найменування підприємства із зазначенням підпорядкованості)

2. Загальна структура системи управління охороною праці

2.1. Згідно з вимогами статті 13 Закону України «Про охорону праці» директор коледжу зобов'язаний створити на робочому місці умови праці відповідно до нормативно-правових актів, а також забезпечити дотримання вимог законодавства щодо прав працівників у галузі охорони праці.

2.2 З цією метою директор коледжу забезпечує функціонування системи управління охороною праці, а саме:

-створює відповідну службу і призначає посадових осіб, які забезпечують вирішення конкретних питань охорони праці, затверджує інструкції про їх обов'язки, права та відповідальність за виконання покладених на них функцій, а також контролює їх дотримання;

- розробляє за участю сторін колективного договору і реалізує соціального захисту працівників, повного відшкодування шкоди особам, які постраждали від нещасних випадків на виробництві та профзахворювань;

- встановлення єдиних вимог з охорони праці для всіх структурних підрозділів і категорій працівників закладу, установи;

- адаптації трудових процесів до можливостей працівника з урахуванням його здоров'я і психологічного стану;

- інформування працівників, проведення їх навчання і підвищення кваліфікації з питань охорони праці;

- впровадження перспективного досвіду організації роботи щодо поліпшення умов і підвищення безпеки праці на основі соціального партнерства.

3. Основні принципи політики в галузі охорони праці

3.1 Політика коледжу в галузі охорони праці формується відповідно до вимог статті 4 Закону України «Про охорону праці» і базується на принципах:

- пріоритету життя і здоров'я працівників, повної відповідальності за створення належних, безпечних і здорових умов праці;

- підвищення рівня безпеки праці шляхом забезпечення суцільного контролю за станом охорони праці, удосконалення матеріально-технічної бази; комплексного розв'язання завдань охорони праці на основі загальнодержавної, галузевих, регіональних, відомчих програм із цього питання та з урахуванням інших напрямів економічної і соціальної політики, досягнень у галузі науки й техніки, охорони довкілля;

- соціального захисту працівників, повного відшкодування шкоди особам, які постраждали від нещасних випадків на виробництві та профзахворювань;

- встановлення єдиних вимог з охорони праці для всіх структурних підрозділів і категорій працівників закладу, установи;

- адаптації трудових процесів до можливостей працівника з урахуванням його здоров'я і психологічного стану;

- інформування працівників, проведення їх навчання і підвищення кваліфікації з питань охорони праці;

- впровадження перспективного досвіду організації роботи щодо поліпшення умов і підвищення безпеки праці на основі соціального партнерства.

4. Завдання та функції системи управління охороною праці

4.1. Основними завданнями є:

- запобігання виробничому травматизму, професійним захворюванням, пожежам та аваріям;
- дотримання вимог законодавства та. нормативно-правових актів з охорони праці;
- забезпечення медичного контролю та оглядів;
- навчання працівників та проведення інструктажів;
- забезпечення оптимальних режимів праці;
- постійне підвищення ефективності функціонування СУОП.

4.2. Для реалізації вищевказаних завдань здійснюються такі функції:

- планування та прогнозування роботи з охорони праці в коледжі; організація та координація роботи з охорони праці в коледжі (навчання та інструктажі з ОП);
- контроль за станом охорони праці;
- облік показників, аналіз та оцінка стану умов і безпеки праці в закладі;
- мотивація та стимулювання роботи з охорони праці в коледжі.

5. Організація роботи системи управління охороною праці

5.1. Основними завданнями організації роботи є:

- дотримання обов'язків, правил та відповідальності працівниками з безпеки праці на робочих місцях;
- виконання планів робіт, наказів, розпоряджень з питань охорони праці; організація пожежної безпеки та виробничої санітарії.

Система управління охороною праці:

- розробляє комплексні заходи для досягнення встановлених нормативів та підвищення існуючого рівня охорони праці;

- забезпечує виконання необхідних профілактичних заходів відповідно до обставин, що змінюються;
- впроваджує прогресивні технології, досягнення науки і техніки, вимоги ергономіки, позитивний досвід з охорони праці тощо;
- забезпечує належне утримання будівель і споруд, виробничого обладнання та устаткування, моніторинг їх технічного стану;
- забезпечує усунення причин, що призводять до нещасних випадків, професійних захворювань, та здійснення профілактичних заходів, визначених комісіями за підсумками розслідування цих причин;
- затверджує положення, інструкції, інші акти з охорони праці та безпеки життєдіяльності, що діють у межах управління та встановлюють правила виконання робіт і поведінки працівників на території установи, в приміщеннях, на робочих місцях відповідно до нормативно-правових актів з охорони праці, забезпечує безоплатно працівників нормативноправовими актами та актами установи з охорони праці;
- здійснює контроль за дотриманням працівником технологічних процесів, правил поводження з механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, використанням засобів колективного та індивідуального захисту, виконанням робіт відповідно до вимог з охорони праці;
- організовує пропаганду безпечних методів праці та співробітництво з працівниками у галузі охорони праці;
- вживає термінових заходів для допомоги постраждалим, залучає за необхідності професійні аварійно-рятувальні формування у разі виникнення в коледжі аварій та нещасних випадків.

Директор несе безпосередню відповідальність за порушення зазначених вимог.

6. Прогнозування та планування роботи системи управління охороною праці

6.1. Планування не може бути успішним без прогнозування, яке є важливим елементом передпланової роботи, оскільки визначає подальший імовірний хід подій.

6.2. Прогнозування дає можливість складати цільові програми з охорони праці стосовно окремих напрямків роботи, які є основою для складання планів роботи з охорони праці.

6.3. Прогнозування в сфері охорони праці повинно бути скеровано на вирішення таких завдань, як ймовірна оцінка тенденцій динаміки виробничого травматизму, професійних захворювань, а також визначення на період прогнозування необхідних заходів з охорони праці.

6.4. Планування роботи з охорони праці - це процес обґрунтування рішень з питань охорони праці і розподілу відповідних ресурсів (матеріальних, фінансових, людських, інформаційних, часових тощо) для їх реалізації.

6.5. Метою планування є забезпечення безпеки праці та навчання на робочих місцях.

6.6. Планування робіт з охорони праці здійснюється на основі:

- нормативної документації з охорони праці;
- наказів та вказівок вищих та контролюючих органів;
- рішень робочих засідань, заходів, які вказані в актах розслідування нещасних випадків;
- заходів, які розроблені за результатами періодичних медичних оглядів.

6.7. Планування робіт з охорони праці має бути перспективне.

7. Навчання та перевірка знань з питань охорони праці

7.1. Усі працівники, прийняті на роботу, повинні пройти навчання безпечних методів праці, а також вступний та первинний інструктажі з охорони праці.

7.2. Повторний інструктаж з охорони праці необхідно проводити з працівниками двічі на рік за спеціальною програмою з охорони праці.

7.3. Навчання працівників безпеки праці проводиться відповідно до вимог Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, затвердженого наказом МОН від 18.04.2006 №304.

8. Контроль за станом охорони праці

8.1. Контроль є однією з найважливіших, найбільш відповідальних і трудомістких функцій СУОП. Він дає змогу отримувати оперативну та достовірну інформацію про стан охорони праці та профілактичної роботи з охорони праці в управлінні освіти.

Система контролю, що діє в управлінні освіти, має забезпечувати постійне отримання інформації, як про стан охорони праці в установі в цілому - для прийняття кардинальних рішень, так і оперативної інформації про характер порушень безпосередньо на робочих місцях.

8.2. Контроль має бути системним, своєчасним і плановим. Це дає змогу оперативно отримувати об'єктивну і змістовну інформацію про ступінь відповідності вимогам стандартів, норм і правил охорони праці.

8.3. Контроль за станом охорони праці здійснює директор коледжу та відповідальна особа згідно з розпорядженням.

8.4. Вчасно переглядати діючі, розробляти і затверджувати нові інструкції з охорони праці.

9. Облік, аналіз, оцінка стану та стимулювання роботи з охорони праці

9.1. Облік, аналіз та оцінка стану охорони праці має на меті визначити рівень безпеки праці та розробити рекомендації для прийняття рішень.

9.2. Основними показниками для оцінювання стану охорони праці, результатів профілактичної роботи, а також ефективності функціонування СУОП є:

- рівень виробничого травматизму;
- рівень захворюваності, пов'язаної з умовами праці;
- кількість працівників, що працюють в умовах, які не відповідають нормам;
- кількість обладнання, що не відповідає вимогам нормативноправових актів з охорони праці;
- наявність санітарно-побутових приміщень;
- рівень дотримання працівниками вимог правил, норм та інструкцій з охорони праці;
- витрати на дотримання встановлених нормативів, підвищення поточного рівня охорони праці та запобігання нещасним випадкам на виробництві;
- витрати на відшкодування збитків постраждалим від нещасних випадків та професійних захворювань, що пов'язані з умовами праці;
- витрати на розслідування та ліквідацію наслідків аварій, нещасних випадків та професійних захворювань.

9.3. Організацію обліку та аналізу стану охорони праці здійснює директор та інженер з охорони праці.

9.4. Стимулювання охорони праці - неодмінна умова попередження виробничого травматизму та профілактики профзахворювань.

10. Відповідальність працівників за порушення вимог охорони праці

10.1. Працівники коледжу мають дотримуватися виробничої дисципліни, правил, норм та інструкцій з охорони праці в межах своїх обов'язків і відповідальності, регламентованих відповідними стандартами, положеннями, інструкціями та іншою організаційно-розпорядчою документацією коледжу.

10.2. За порушення законів та інших нормативно-правових актів про охорону праці, створення перешкод у діяльності посадових осіб органів державного нагляду за охороною праці, а також представників профспілок, їх організацій та об'єднань винні особи притягаються до дисциплінарної, адміністративної, матеріальної, кримінальної відповідальності згідно із законом.

10.3. Види відповідальності:

- Дисциплінарна. КЗпП України (ст. 147) встановлено такі види дисциплінарного стягнення: догана, звільнення з роботи. Наказом по управлінню освіти працівники зобов'язуються дотримуватися правил техніки безпеки, організувати, виконувати різні роботи з охорони праці. Пункти наказу відповідають вимогам чинних нормативних документів і підлягають безумовному виконанню працівниками установи. Якщо в результаті внутрішнього контролю виявилось, що працівник порушив покладені на нього нормативними актами обов'язки з охорони праці, не виконав наказ, то згідно з вимогами КЗпП України начальник управління накладає стягнення (догана, звільнення). Працівник обов'язково знайомиться з наказом про стягнення (підпис).

- Адміністративна. Встановлюється за порушення, що не носять кримінального характеру. У даному випадку на винних працівників накладається штраф. Право штрафувати мають органи Держпраці за охороною праці (державний інспектор). Штраф оформляється постановою, один екземпляр якої видається потерпілому працівникові, який в установлений термін повинен через централізовану касу сплатити штраф. У іншому випадку за кожен день затримки виплати штрафу нараховується пеня.

- Кримінальна. Якщо невиконання вимог охорони праці може потягти за собою нещасні випадки або інші тяжкі наслідки, які вже сталися з вини посадової особи, прокуратура може порушити питання про відкриття кримінальної справи.

- Матеріальна. До цього виду відповідальності притягаються особи, з вини яких у результаті порушення вимог з охорони праці закладу нанесені матеріальні збитки. Необхідно мати на увазі, що матеріальні збитки відшкодовуються незалежно від того, притягнуті працівники чи ні до дисциплінарної, адміністративної або кримінальної відповідальності. Матеріальна відповідальність настає тільки при встановленні безпосередньої дії або бездіяльності, які визначають вину працівника. Стягнення матеріального відшкодування проводиться на основі особистої згоди працівника або на підставі рішення суду. Сума відшкодування вноситься до бухгалтерії установи. Матеріальна відповідальність установи перед працівником настає у разі ушкодження здоров'я працівника. Виплата матеріальних компенсацій проводиться у відповідності до ст.10, 11 Закону України «Про охорону праці».

11. Пропаганда, агітація та інформаційне забезпечення охорони праці

11.1. Серед працівників та обслуговуючого персоналу повинна проводитись постійна робота з виховання культури безпеки та відповідальності за дотримання правил охорони праці